

Батаљон за обуку саобраћајне службе

СТВАРАЊЕ ОДГОВОРНИХ ВОЗАЧА

У Војсци Србије мало је јединица које се могу похвалити традицијом коју баштини Батаљон за обуку саобраћајне службе. Од првих дана постојања оријентисан на обуку лица за управљање моторним возилима, он је и пример како се на најефикаснији начин гради саобраћајна култура, без које је функционисање у јавном саобраћају практично немогуће. Од наставних кабинета до пробног полигона Батаљон за обуку саобраћајне службе доказује да је човек основни ресурс, којем се увек враћамо.

Пише поручник Иван ЂУРЂЕВИЋ
Фото: Маријана Јанковић

Као и сваки вид обуке у војном систему, обука кадра саобраћајне службе прописана је *Службеним војним листом* (објављена је у *Службеном војном листу*). Правилник о обуци и полагању возачког испита војних лица за возаче моторних возила, који су израдила најодговорнија лица из Управе за логистику Генералштаба Војске Србије и Министарства одбране, представља најважнији акт и полазишну тачку за причу о јединици којој је приоритетни задатак стварање одговорних возача у систему одбране.

Правилником је практично све уређено: од услова оспособљавања возача, садржаја обуке, теоријског и практичног испита, као и њених испитивача. У уводним одредбама побројани су основни појмови, расположиве категорије, као и старосни разреди за њих, уз битну напомену да се, уколико је то економичније и ефикасније, „теоријска обука кадета за возаче моторних возила Б категорије може вршити на Војној академији”. Уколико се, међутим, пропусти прилика да се возачки испит полаже у склопу академског школовања, кандидату преостаје да возачку дозволу стекне у надлежној јединици Војске Србије, специјализованој за обуку кадра саобраћајне службе. Тој јединици, Батаљону за обуку саобраћајне службе, смештеном у краљевачкој касарни „Рибница”, а који је у саставу Центра за обуку логистике и део Команде за обуку, посвећујемо овај текст.

Правилник јасно прецизира обавезе и одговорност јединице, инсистирајући да она „мора имати простор који обухвата: учионицу за теоријску обуку, односно за полагање теоријског испита из предмета 'Прописи о безбедности саобраћаја на путевима' са

прописаним средствима за оспособљавање, учионицу за обуку и полагање испита из предмета 'Прва помоћ', учионицу за обуку и полагање теоријског испита из предмета 'Познавање и одржавање моторних возила' и простор за административне послове”, с циљем квалитетног извршења задатка. У остатку текста разрађују се теме из разних видова обуке, а која се крунише полагањем возачког испита.

НАСТАНАК САОБРАЋАЈНЕ СЛУЖБЕ

За дан саобраћајне службе установљен је 28. септембар, када је 1908. краљ Петар Први Карађорђевић издао указ „да се коморска кола прописана формацијом војске могу заменити аутомобилима”. Убрзо, већ 1908. закључен је уговор са швајцарском фабриком „Арбенц” о увозу десет теретних аутомобила, на којима су се српски војници обучавали у периоду од децембра 1908. до маја 1909. године. По позитивној оцени пробне вожње, на дужини од 300 километара, возила су распоређена по дивизијама, а возачи унапређени у чин каплара.

Своје „ватрено крштење” саобраћајна служба имала је већ у јесен 1913, када је након побуне Албанаца на Косову и Метохији и борби око Гостивара део јединица 12. пука из новоформиране Подримске комбиноване дивизије хитно пребачен аутомобилима како би се ојачала одбрана тог места. Ова ратна пракса погодовала је развоју војног аутомобилског транспорта, па је марта 1915. формирана Аутомобилска команда као централизована војна установа. Потребе за снабдевањем и транспортом, које су постале веће кад је српска војска принуђена да напусти државну територију, врло брзо довеле су до стварања Саобраћајног одељења Врховне команде, у које су поред Аутомобилске команде, ушле и Железничка команда, Бродарска команда и Војнодрумски одсек.

Период Краљевине Југославије остаће значајан по објави приручника Саобраћајна служба уопште, који се бавио организацијом и надлежностима Саобраћајног одељења Министарства војног и морнарице, све док 1955. није формирана Саобраћајна управа Југословенске народне армије, која је успела да обједини све гране саобраћаја. У командама војних подручја формирају се саобраћајни одсеци, а на место расформираних аутомобилских наставних јединица образују се нови: у Ријеци, Скопљу и Титограду, који функционишу до распада СФРЈ. Серијска производња возила категорије од једне и по, три и девет тона, марке ТАМ и ФАП, почиње у размаку од 1976. до 1979, а саобраћајна служба као тактички носилац ових развојних активности издаје Студију неборбених моторних и прикључних возила ЈНА. Након распада СФРЈ обука војника за дужности у саобраћајној служби реализује се у центрима у Белој Цркви, Ковину и Краљеву, али крајем 2004, услед организацијско-формациских промена, остаје у раду само Наставно-школски центар у Краљеву. Три године касније он се претпотчињава Центру за обуку логистике, са командом у Крушевцу и своди на ниво батаљона.

КВАЛИТЕТНА ОБУКА КАО НАЧЕЛО ФУНКЦИОНИСАЊА

О формирању батаљона и историјату јединице, као и њеној организацији и функционалној надлежности разговарали смо са потпуковником

У зависности од улоге у оквиру посаде, допунска обука у вожњи теренских моторних возила обавезан је део све-обухватних припрема штабних официра, војних посматрача и војних возача, будући да ће они, због природе задатака које извршавају у мировним мисијама, често бити у прилици да моторним возилима управљају ван уређених путних комуникација. Обука се изводи у свим временским условима, а као најчешћа употребљавана војна возила издвајају се „Land Rover Defender“ и PUCH.

Зораном Вуковићем, командантом батаљона, који преко 25 година прати промене и развој саобраћајне службе у систему одбране, на разним дужностима у Центру за обуку логистике. Искusan и одговоран старешина, непрекидно је на вези са потчињенима, што је и разумљиво, јер Батаљон за обуку саобраћајне службе током календарске године реализује чак 26 програма обуке.

– Батаљон за обуку саобраћајне службе наследник је Првог саобраћајно-школског центра, формираног у Ријеци 1. октобра 1957. године. Центар се 1964. преселио у тадашњи Титоград, данашњу Подгорицу, да би 1979. у Краљеву формиран 125. саобраћајно-наставни школски центар. Организацијско-мобилизацијским променама, у оквиру Центра за обуку логистике, Батаљон за обуку саобраћајне службе настаје 2007. године – рекао је потпуковник Вуковић, уводећи нас кроз историјат

Полигон за обуку лица која се упућују у МНОП израђен је по стандардима УН и на основу искуства припадника Војске Србије на полигону „Берановац“, изграђеном 1976. године, по узору на немачку стазу „Хокенхајм“. Возачи стицу неопходна знања и вештине кроз различите садржаје: од обуке за стицање возачке дозволе одговарајуће категорије до обуке за учешће у мултинационалним операцијама, на тешко проходном терену, у различитим временским, земљишним и другим условима.

јединице у причу о њеној улози у систему одбране и Војске Србије.

Јединица Центра за обуку логистике обучава различите категорије запослених у Министарству одбране и Војсци Србије, као и друга лица по одлуци министра одбране и начелника Генералштаба Војске Србије. Батаљон је обучавао и припаднике страних оружаних снага, кроз разне испитивачке модуле, у које су били укључени припадници оружаних снага Републике Северне Македоније и Босне и Херцеговине.

– Поред обуке за стицање возачке дозволе Б категорије, која махом обухвата ученике средњих стручних војних школа, Војне академије Универзитета одбране и Медицинског факултета Војномедицинске академије, батаљон је оспособљен да реализује обуку за стицање возачких дозвола различитих категорија. Поред поменутих, реализују се и други курсеви из домена саобраћајне службе (као што су курс за руковође виљушкарима, за оспособљавање возача за транспорт опасног терета, за додатно оспособљавање возача вучних возова, за додатно оспособљавање војника...),

али и обука за припаднике Министарства одбране и Војске Србије који се упућују у мировне операције на место возача. То су, пре свега, војни посматрачи и део декларисане јединице која ће управљати моторним возилом – појаснио је потпуковник Вуковић основне садржаје обуке.

Обука за возачке категорије реализује се у трајању од највише пет радних недеља (у зависности од возачке категорије за коју се обука реализује). Кандидати који не успеју да из трећег пута положи возачки испит трајно губе могућност стицања возачке дозволе у систему одбране. Инструктори из батаљона за обуку саобраћајне службе пролазе кроз процес лиценцирања од Агенције за безбедност саобраћаја Републике Србије.

Говорећи о структури батаљона која се састоји од команде и две чете за обуку, потпуковник Вуковић нарочито је истакао да је специфичност ове јединице да су изузев команданта батаљона и референта за људске ресурсе, сви припадници укључени у процес обуке као инструктори, односно извођачи обуке.

– Сва тестирања изводи команда батаљона у саставу двочлане комисије и у сарадњи са Министарством унутрашњих послова регулише издавање возачких дозвола, које, по правилу, проверава лица којима је издато уверење о оспособљености за управљање моторним возилом – истакао је наш саговорник.

Батаљон за обуку саобраћајне службе лиценциран је и од Министарства грађевине, саобраћаја и инфраструктуре за обуку лица за транспорт опасне робе, која се спроводи у складу са Правилником о транспорту опасне робе у Министарству одбране и Војсци Србије.

Потпуковник
Зоран Вуковић

ЈЕДИНИЦА ОДГОВОРНИХ ИНСТРУКТОРА

Заставник Братислав Опанчина, на дужности инструктора вожње, јасно је раздвојио обуку за стицање возачке дозволе Б и Ц категорије и период обуке уоквирио у пет радних недеља. Међутим, уколико лице већ има Б категорију, онда се период обуке скраћује на три радне недеље.

Лица која стичу Б категорију обучавају се на путничким возилима марке „фијат” и теренским моторним возилима ФАП 2026, МАН и ФАП 1118 и 1318.

– Обука се дели у два дела, теоријску и практичну обуку. Теоријска обука састоји се од четири предмета: Прописи о безбедности саобраћаја на путевима, Познавање и одржавање моторних возила, Управљање моторним возилима и Прва помоћ. Осим предмета Прва помоћ, који реализују лиценцирани кадрови из чете за обуку санитарске службе Центра за обуку логистике из гарнизона Ниш, напред побројане предмете испитује комисија из батаљона за обуку саобраћајне службе – напоменуо је заставник Опанчина, прецизирајући да теоријска настава траје 12 радних дана, након којих се полаже испит из предмета Прописи о безбедности саобраћаја на путевима.

Заставник
Братислав Опанчина

Практична обука тежишно се изводи на полигону за обуку возача (на Војном комплексу „Берановац”) и на јавном путу у Краљеву и његовој околини, где кандидат мора да задовољи како познавање и одржавање моторног возила, тако и управљање на изабраној путној деоници.

ПРОМОЦИЈА ИСКУСНИХ ВОЗАЧА

У тренутку прављења репортаже екипа из Медија центра „Одбрана” присуствовала је реализацији практичне обуке за стицање возачке дозволе Ц категорије на полигону „Берановац”. Један од полазника курса десетар Л. Ј., припадник 63. падобранске бригаде, на дужности возача у логистичкој чети, пренео нам је утиске с обуке, нагласивши да је однос инструктора и кандидата на одличном нивоу.

– Интензитетом обуке смо јако задовољни, јер са нама раде професионални инструктори. Знање које смо овде стекли пренећемо у наше јединице и оно ће нам послужити у извршавању задатака управљања специјалним борбеним возилима и теретним моторним возилима намењеним за транспорт УБС, муниције и људства – рекао је десетар.

Он је додао да ништа није толико тешко и напорно ако иза ученика на обуци стоји одговоран и искусан старешина Војске Србије. ■

